

Aanleg drain in Berkheide langdurige zaak

KATWIJK - Na een onderbreking i.v.m. het broedseizoen zijn de werkzaamheden voor de aanleg van een draineerleiding in augustus 1985 hervat. Na de voltooiing van de hevelleiding werd in noordelijke richting verder gewerkt, door de kwelplassen en struwelen van het Jan Parlebos (kaartje).

Door het droogvallen van verschillende kwelplassen en door het vergraven van struweel zullen diverse soorten broedvogels in aantal achteruitgaan. Een deel van de begroeiing zal vele tientallen jaren nodig hebben om zich van de vergravingen te herstellen. Voor een uitgebreide beschrijving van de schade aan natuur en landschap zij o.m. verwezen naar Duin 1985 nr. 2.

De haast waarmee de werkzaamheden in november 1984 zijn begonnen staat enigszins in contrast met de snelheid waarmee de draglines zich sindsdien een weg door het duin graven. In het huidige tempo duren de werkzaamheden nog ruim twee jaar. Op zichzelf is dat niet gunstig, want hoe eerder alles het duin uit is, hoe beter. Eén van de redenen van de vrij lage snelheid is echter de

mate waarin rekening wordt gehouden met de natuur, iets wat nieuw is voor de werkwijze van de LDM (bij de schoonmaakwerkzaamheden van de plassen wordt meestal geen rekening met de natuur gehouden).

De vergravingsbreedte is (behalve in de drooggezette plassen) niet breder dan 20 meter en de sterk verontreinigde sliblaag van de plasbodems wordt afgevoerd. De begeleiding door een commissie, door het Staatsbosbeheer en door de bedrijfsbiologe zal hier ongetwijfeld toe hebben bijgedragen. De draineraanleg blijft natuurlijk een ernstige zaak, maar de LDM lijkt gelukkig niet meer schade te veroorzaken dan nodig is. Waarmee overigens niet gezegd wil zijn, dat de drain nodig is, want ook zonder drain behoeft de drinkwatervoorziening van de Leidse regio niet in gevaar te komen. Door voorzuivering van het infiltratiewater kan nl. 10-20% rendementsverhoging worden bereikt. Voor het drinkwaterbeleid kan verder worden verwezen naar de bijdrage onder de kop "Staten: snellere afbouw oppervlakte-infiltratie".

ALBERT SALMAN

Overzicht van de werkzaamheden bij de draineraanleg. Iets links van het midden worden damwanden de grond ingeheid, waartussen een diepe sleuf wordt uitgegraven voor draineer- en afvoerleidingen.

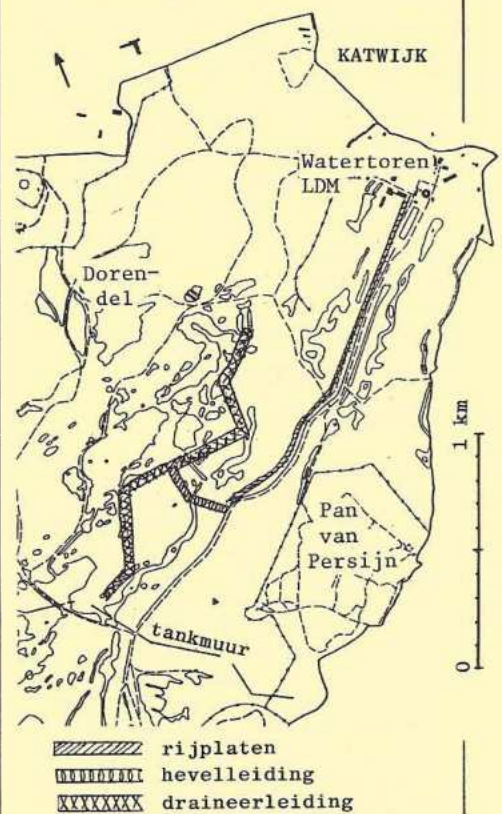
Recreatiekaart Meijendel

DEN HAAG - De Duinwaterleiding van 's Gravenhage (DWL) is het nieuwe jaar begonnen met de uitgifte van een recreatiekaart van haar beheersgebied, gelegen tussen Scheveningen en de Wasse naar de Slag. Het is een duidelijke kleurenkaart geworden, waarop alle wandel-, fiets- en ruitersporen

zijn aangegeven. Tevens wordt globaal aangegeven waar men welke vegetatie- of landschapsvorm kan aantreffen. Een begeleidende tekst gaat in op de kenmerken van de diverse landschapstypen, terwijl ook de verschillende gebruiksvormen van het duin worden belicht. Het centrale deel van het terrein, de Vallei Meijendel, heeft de meeste recreatiemoge-

lijkheden en daarom is dat deel in detail weergegeven op de achterzijde van de kaart. Het is voor het eerst, dat een recreatiekaart van dit gebied wordt uitgegeven en de bezoeker van Meijendel zal er zeker veel aan hebben. Te verkrijgen onder andere bij het bezoekerscentrum en de plaatselijke VVV-kantoren.

NORA KÖSTERS

De draineer- en hevelleiding in N.O.-Berkheide

Bunkers opgeblazen

VLISSINGEN - In de Walcherse duinen tussen Vlissingen en Westduin is een twintigtal bunkers opgegruimd. Een deel hiervan is met springstof opgeblazen, een ander deel met een zware metalen bal gesloopt. Een verzoek van de Werkgroep Zeeland aan het waterschap om de bunkers liever onder het zand te werken in plaats van grove middelen te gebruiken mocht niet baten.

NORA KÖSTERS

Bunkeropruiming stopgezet

BLOEMENDAAL - Het Hoogheemraadschap van Rijnland heeft in de Kennemerduinen veel bunkers opgegruimd. Dit gebeurde om te voorkomen dat mogelijke verzakking (m.n. door kustafslag) een gevaar gaat betekenen voor de duin- en strandbezoekers. Ook voorkomt het een mogelijke verzwakking van de zeeeringsfunctie. Het opruimen van bunkers gaat gepaard met grootscheepse verschuivingen van duintoppen en -valleien met alle gevolgen van dien (bodem- en vegetatie-vernietiging).

De opruiming, begonnen in het zuiden van de Kennemerduinen, vorderde gestaag in noordelijke richting. Aangekomen bij de grens met Duin en Kruidberg zijn de eigenaar/beheerder van dit gebied, Natuurmonumenten, en de regionale natuurbeschermingsorganisaties bij het Hoogheemraadschap aan de bel gaan trekken. De noodzaak van bunkeropruiming is in dit kustgebied veel minder aanwezig, omdat hier geen kust afslaat, maar stabiel blijft en zelfs aangroeit (mede o.i.v. de pier van IJmuiden). Er zijn echter (ook) in Duin en Kruidberg zeer waardevolle duinvalleien in het geding. Na overleg tussen de betrokkenen heeft het Hoogheemraadschap gelukkig besloten de werkzaamheden niet voort te zetten. Enige publiciteit in de pers en veront-ruste telefoontjes van natuurbeschermers zullen hier zeker hun bijdrage aan hebben geleverd. Zo is voorkomen dat aanzienlijke natuurschade wordt veroorzaakt door werkzaamheden die niet echt noodzakelijk blijken, maar door aanwezigheid van een plan, geld en middelen zonder nadere afweging gewoon worden uitgevoerd.

CHARLES VAN SCHAIK

Ontheffing lozen rioolwatereffluent

ZANDVOORT - Het Provinciaal Bestuur van Noord-Holland heeft de gemeente ontheffing verleend voor een permanente lozing van rioolwatereffluent en overtollig regenwater in 2 vijvers in het binnenterrein van het circuit. Tevens moet een nieuwe persleiding worden aangelegd tussen de Zandvoortse rioolwaterzuivering en het rioleringsstelsel van Haarlem. Deze persleiding moet uiterlijk eind 1988 klaar zijn.

De ontheffing bepaalt dat de twee vijvers zo moeten worden ingericht dat geen schadelijke stoffen in de bodem kunnen verdwijnen. Dit zal gebeuren door afdichting met folie. De overige vijvers die nu in gebruik zijn, moeten uiterlijk 1-1-1992 buiten gebruik zijn gesteld, de vijver buiten de circuitbaan in 1988.

Zandvoort loost al vele jaren effluent vanuit de zuiveringsinstallatie naar het binnenterrein van het circuit. De capaciteit van het rioleringsstelsel in de gemeente is te klein om bij veel neerslag alles te kunnen verwerken. Voor een deel van deze lozingen is steeds tijdelijke ontheffing verleend door de provincie, een deel gebeurde gewoon illegaal. Zo wordt zelfs ook buiten het circuitterrein geloosd, zodat het verontreinigde, zeer voedselrijke water zo het Kraansvlak instroomt.

Zandvoort heeft in een aan-

vraag voor ontheffing ingevolge de Verordening Bescherming Bodem en Grondwater gevraagd de bestaande situatie te legaliseren. Niet alleen Stichting Duinbehoud, maar ook het Provinciaal Waterleidingbedrijf Noord-Holland hebben hiertegen bij de tervisielegging bezwaar aangetekend.

Met de voorwaarden in de verleende ontheffingsvergunning biedt de provincie weliswaar een afdoende oplossing voor de vervuiling die door de wateroverlast ontstaat, de natuurwetenschappelijke en landschappelijke aspecten zijn echter onvoldoende meegenomen. Twee permanente vijvers voor het lozen van verontreinigd water passen niet in een duingebied, dat - in weerwil van het huidige gebruik - toch het rijkspredikaat natuurgebied heeft gekregen, hetgeen ook door de provincie zelf in het streekplan is bekrachtigd.

Daarom is de Stichting Duinbehoud inmiddels in beroep gegaan tegen de verleende ontheffing. De provincie is gevraagd - na een gedegen onderzoek - één of meer lokatie(s) buiten het duingebied aan te wijzen. Ook verzoekt de Stichting het gebruik van de overige vijvers onmiddellijk te staken als de nieuwe persleiding gereed is, in plaats van hiermee dan nog drie jaar te wachten.

CHARLES VAN SCHAIK

"Natuurontwikkeling op IJmuider strand"

VELSEN - In een reactie op de gemeentelijke plannen voor ontwikkeling van de strandvlakte bij IJmuiden heeft de Stichting Duinbehoud haar visie ontvouwd op de toekomst van dit nieuwe stuk strand. Na een eerste inspraakronde zijn - gelukkig - een camping en een fietspad in de IJmuider duinen geschrapt. Dit betekent echter niet dat de problemen voor de duinen ten zuiden van IJmuiden nu uit de wereld zijn.

De grootschalige plannen met de strandvlakte (een binnenmeer, een jachthaven met bijbehorende bebouwing, een camping) zullen grote druk op de noordelijke duingebieden van Zuid-Kennemerland veroorzaken (zie DUIN 1985 nr.3). De duinen van IJmuiden zullen volgens de plannen geheel worden ingesloten door ('s zomers zeer drukke) wegen, waaronder één die op het strand is gepland.

Op het strand is over een aan-

zienlijke oppervlakte primaire duinvorming aan de gang, hetgeen kan leiden tot een nieuw, jong duingebied. Dit biedt een uitgelezen mogelijkheid om een stuk natuur te laten ontstaan. Zo kan een (zeer klein) deel van de aantasting van het duingebied worden gecompenseerd.

Om de natuurontwikkeling te stimuleren moet de strandvlakte als natuurgebied worden aangemerkt. Dit betekent tevens behoud van de IJmuider duinen, omdat deze dan aansluiten op de strandvlakte en een directe en open verbinding met de zee zullen behouden. Het gebied kan toegankelijk zijn voor extensieve recreatie. Daarnaast blijft een mogelijkheid aanwezig voor aanleg van een jachthaven aan de noordkant van de zuidpier. Aan het begin van en tegen de zuidpier kunnen voorzieningen voor de jachthaven worden gebouwd. Deze kunnen tegen

en deels in plaats van de huidige bebouwing worden neergezet.

Zowel de Stichting Duinbehoud, mede namens de Werkgroep Zuid-Kennemerland, als de provinciale milieufederatie C.M.N. hebben de provincie en de betrokken minister gevraagd om een milieu-effectrapport over de plannen van de gemeente. Zij hebben de gemeente dringend verzocht niet vooruit te lopen op de afloop van de discussie rond de strandvlakte en de planologische bestemming van het gebied. Inmiddels staat een brigadegebouw bij de strandslag en wordt aldaar een restaurant gebouwd in de zeeleep. Deze ontwikkeling wordt door de organisaties ten zeerste betreurd.

CHARLES VAN SCHAIK

Vergunning diepinfiltratie Texel

TEXEL - Het Provinciaal Waterleidingbedrijf van Noord-Holland (P.W.N.) heeft van de Minister toestemming gekregen voor waterwinning door middel van diepinfiltratie op Texel. Dit is nodig om in de zomerperiode aan de grote vraag te kunnen voldoen. Het project voor een winning van 200.000 m³/jaar heeft een proeftijd van 4 jaar. In die tijd zal onderzoek worden verricht, enerzijds naar de invloed van de diepinfiltratie en winning in de omgeving van de winningslokatie (Hooge Berg), anderzijds naar de algehele drinkwatervoorziening op Texel. Het P.W.N. verricht al vanaf 1977 proeven met diepinfiltratie op Texel.

Dit is het eerste diepinfiltratieproject dat niet als overcapaciteit op de huidige voorzieningen wordt beschouwd, maar daadwerkelijk drinkwater aan de consument zal leveren.

De nieuwe vergunning kan een eerste stap zijn naar beëindiging van de grondwaterwinning in de Mokslootvallei, die door de huidige winning sterk is verdroogd. Als diepinfiltratie hier een betrouwbare en succesvolle methode blijkt, kan het op den duur de gehele grondwaterwinning op Texel vervangen. Dit maakt herstel van de natuurwaarden in de Mokslootvallei mogelijk. Stichting Duinbehoud zal bepleiten dat beperking van de grondwaterwinning in het komende Grondwaterplan van de provincie wordt opgenomen.

CHARLES VAN SCHAIK

Infiltratieplassen Waalsdorp gaan definitief niet door

DEN HAAG - Op de Waalsdorpervlakte komen definitief geen nieuwe infiltratiekanalen ten behoeve van de drinkwaterproductie. De Kroon heeft de Stichting Duinbehoud in het gelijk gesteld in haar bezwaren tegen de uitbreidingsplannen van de Haagse Duinwaterleiding (DWL).

De plannen van de DWL dateren al van ongeveer tien jaar geleden en zijn ontwikkeld om te kunnen voorzien in het tot 1976 sterk stijgende waterverbruik. In 1980 werd voor de aanleg van de kanalen vergunning verleend door Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland. Hiertegen ging de Stichting Duinbehoud in beroep, omdat de infiltratieplassen ernstige schade zouden toebrengen aan natuur en landschap. Bij de aanleg ervan zou een groot gebied vergraven

worden, door de inlaat van rivierwater (uit de Andelse Maas) zou bodem en grondwater worden verontreinigd en de bij de kanalen behorende winningsmiddelen (voor drainage) zouden verdroging veroorzaken van een oorspronkelijk vochtig terreingedeelte met onder meer berkenbos.

Het is voor de eerste keer dat de Kroon in een konkreet geval het natuurbehoud in de duinen laat prevaleren boven de waterwinning. Het ligt voor de hand dat dit samenhangt met de beleidswijzigingen bij provincie en Rijk ten aanzien van de duinwaterwinning, op basis van het Integraal Onderzoek Drinkwatervoorziening Zuid-Holland (IODZH) (zie o.m. Duin 1983-3).

ALBERT SALMAN

Zandvoort plant bos

ZANDVOORT - Deze gemeente is eind vorig jaar begonnen met het planten van bos in o.m. haar noord-oostelijk duingebied. Ondanks het feit dat al vanaf de jaren zestig bosplannen in Zandvoort circuleren, moest de gemeenteraad uiteindelijk nog op overhaaste wijze een beslissing nemen. Dit om in aanmerking te kunnen komen voor een subsidie van Staatsbosbeheer. De gemeenteraad is - voor de zoveelste maal in Zandvoort - door het bestuurscollege voor het blok gezet. Onder het mom van 'werkgelegenheid' en 'recreatie' wordt er weer een stuk duin vergraven en beplant.

Diverse natuurbeschermingsorganisaties hebben voortdurend bezwaren ingediend tegen bebossing van een deel van het duingebied van Zandvoort, grenzend aan het Kraansvlak. Het tast bodem en vegetatie van het duin onherroepelijk aan. Om de bomen (w.o. uitheemse soorten als Corsicaanse en Oostenrijkse den) een - kleine - levenskans te geven in het voedselarme duinzand, worden deze stuk voor stuk met een grote kluit aarde ingeplant. Een bos - of wat daarvoor doorgaat - zal zo dicht bij zee nooit in stand kunnen blijven. Vroeg of laat zal de aanplant geheel door weer en wind worden opgerold.

De gemeente is er helaas aan voorbij gegaan dat het gebied in de huidige hoedanigheid zonder bos evenzeer geschikt is voor (niet te intensieve) recreatie, waarbij het tevens zijn natuurwaarden behoudt. Een dergelijk

gebied vereist echter wel een gericht beheer, hetgeen tot nu toe volkomen ontbreekt.

CHARLES VAN SCHAIK

Graverij in Meijndel

WASSENAAR - In de herfst van 1984 werden in de hoofdsprang ter vervanging van drains ondiepe putten geslagen. Tegelijkertijd werd de hoofdsprang opgehoogd in verband met stagnerend water, waarin naar zeggen bacterie-ontwikkeling plaatsvond. Eind 1985 begon vervolgens het grootscheepse graafwerk voor het leggen van de bijbehorende leidingen. Ook werd een beveiliging van het vacuumsysteem in de transportleiding aangebracht, waarvoor in de hoofdader een grote betonnen 'kist' werd ingegraven, waarop de drie takken van de transportleiding uitmonden. Bij uitval van één van deze takken kunnen door deze voorziening de overige twee blijven functioneren. Voor het duinmilieu heeft dit als voordeel dat er minder risico is op schade door onverwachte waterstandfluctuaties. Bovendien kan in tijden van extra waterbehoefte gekozen worden voor gerichte onttrekking uit een beperkt en minder kwetsbaar duingedeelte, waardoor tijdelijke verdroging van zeer grote oppervlakken kan worden vermeden.

Ondanks de positieve kant van de zaak, benadrukken deze activiteiten de nadelen van waterwinning in een natuurgebied. Waar eenmaal een leiding ligt zal in de toekomst altijd wel weer eens wat moeten gebeuren.

NORA KÖSTERS

Staten: snellere afbouw oppervlakte-infiltratie

DEN HAAG - November vorig jaar hebben Provinciale Staten van Zuid-Holland het Lange Termijnplan voor de Drinkwatervoorziening (LTP) in deze provincie vastgesteld. Eerder had een uitgebreide Statencommissie zich erover gebogen (zie DUIN 1985 nr. 1), waarna eenieder commentaar op het concept-voorstel kon leveren.

De duinwaterwinning gaat er - als het aan de provincie ligt - tot 2010 als volgt uitzien. De vergunning van de Leidse Duinwaterleidingmaatschappij (L.D.M.) wordt op korte termijn teruggebracht van 24 naar 20 mln m³/jaar. De oppervlakte-infiltratie in de duinen van de L.D.M., de Duinwaterleiding Den Haag (D.W.L.) en de Westlandse Drinkwaterleidingmaatschappij (W.D.M.) gezamenlijk wordt teruggedrongen van 70 naar 60 mln m³/jaar (zie tabel). Dit wordt opgevangen vanuit de overcapaciteit van Rotterdam. De provincie benadrukt dat *beperking van de oppervlakte-infiltratie dus onafhankelijk is van de resultaten van diepinfiltratie*. De uiterste termijn was oorspronkelijk bepaald op 2010, maar is door Provinciale Staten verkort tot het jaar 2000. Voorts is bij de statenbehandeling een motie aangenomen die aandringt op snellere afbouw van de duinwaterwinning als het toekomstige verbruik achterblijft bij de huidige prognoses.

De provincie wil vervolgens twee diepinfiltratieprojecten starten, voor de L.D.M. en voor de D.W.L., elk van 4 mln m³/jaar. Indien de projecten slagen kunnen ze wel worden ingeschakeld in de watervoorziening, echter volgens het LTP voorlopig tot een gezamenlijk maximum van 4 mln m³/jaar. De provincie heeft zich nog niet uitgesproken over de lokatie van beide projecten. Hiertoe wordt het initiatief van de be-

drijven afgewacht. De L.D.M. heeft reeds enige jaren geleden een diepinfiltratie-aanvraag ingediend (Hertenwei).

Een andere gunstige bepaling in het LTP is voorts dat de L.D.M. gebruik moet gaan maken van voorgezuiverd Andelse Maaswater, aan te voeren via het Haagse bedrijf.

De Stichting heeft grote waardering voor dit provinciale plan. Het is zeer verheugend dat daadwerkelijk een begin wordt gemaakt met herstel van de aantasting die door de waterwinning in de duinen is veroorzaakt. De beperking van de oppervlakte-infiltratie biedt mogelijkheden voor gedeeltelijke regeneratie van het duingebied. De concrete invulling zal geschieden in overleg met de waterleidingbedrijven. De provincie formeert hiertoe een werkgroep, waarin ook Stichting Duinbehoud zal deelnemen. Hierin wordt het waar en hoe van de regeneratie nader uitgewerkt.

Het is verheugend dat het plan uitgaat van een optimaal gebruik van de overcapaciteit elders in de provincie. GS noemen dan ook de door de W.D.M. aangevraagde (maar niet-gehonoreerde) uitbreiding van de winmiddelen boven 5 mln m³/jaar een "schoolvoorbeeld van het gemak waarmee soms uitbreidingen worden bepleit zonder over de grenzen van het bedrijf te kijken." Voorts zal de levering van voorgezuiverd ruwwater aan de L.D.M. hopelijk het moment bespoedigen dat voor het eerst voorgezuiverd water in Berkheide kan worden geïnfilterd. Hiermee zal niet alleen de toename van vervuiling van de Leidse duinen een halt worden toegevoerd, het zal ook een verhoging van de winningscapaciteit tot gevolg hebben.

Toch kent het Lange Termijnplan een grote beperking. Het te-

rugdringen van de oppervlakte-infiltratie gaat nog lang niet ver genoeg. Stichting Duinbehoud bepleit al jaren een vermindering van de oppervlakte-infiltratie in Zuid-Holland tot een capaciteit van maximaal 25 mln m³/jaar in 2010.

Het LTP gaat slechts gedeeltelijk in op de grondwaterwinning binnen de provincie. Er zijn drie probleemgebieden. De winning van Noordwijk moet per 1995 worden beëindigd vanwege de invloed van landbouwbestrijdingsmiddelen op het grondwater. Vervangende levering kan geschieden vanuit de L.D.M. Ook Amsterdam heeft in haar reactie op het LTP te kennen gegeven hiertoe bereid te zijn. De winning in de Middelduinen op Goeree staat nog volop ter discussie. Over de winning in de Luchterduinen vermeldt het LTP niets. De provincie zal hierover in het kader van het Grondwaterplan een definitieve beslissing moeten nemen na een onderzoek over de samenhang tussen waterwinning en natuurbehoud in de Amsterdamse Waterleidingduinen.

CHARLES VAN SCHAIK

Kroon: beperkte uitbreiding W.D.M.

MONSTER - Onlangs heeft de Kroon het beroep van de Stichting Duinbehoud tegen een vergunning voor onttrekking van 5 mln m³/jaar door de Westlandse Drinkwaterleidingmaatschappij (W.D.M.) ongegrond verklaard.

De Stichting had verzocht de waterwinning terug te brengen tot de hoeveelheid waarvoor vergunning bestaat, te weten 1,37 mln m³/jaar. De eigenlijke winning bedroeg de laatste jaren 3,2 mln m³/jaar.

Vreemd genoeg verwacht de Raad van State van een beperking van de winning méér schade aan de natuur van Solleveld dan van een uitbreiding. Een beperkte winning zou gekoppeld zijn aan een voorziening van piekbehoeften in de tuinbouw. De nu toegestane winning zou meer gelijkwaardig over het jaar zijn verdeeld. De door de Stichting Duinbehoud aangegeven alternatieve levering via Rotterdam noemt de Raad niet op zeer korte termijn uitvoerbaar. Wel kan het Westland op langere termijn vanuit Rotterdam van water worden voorzien, aldus de Raad.

De Kroon heeft het uitbreidingsverzoek van de W.D.M. naar 8,8 mln m³/jaar (oorspronkelijk

	1985		2000	
	winning opp. inf.	verg. opp. inf.	diep inf.	opp. inf.
L.D.M.	20	20 ^(a)	4 ^(c)	60
D.W.L.	43	45	4 ^(c)	
W.D.M.	3	5 ^(b)	-	
	66	70	8	60

Winning van infiltratiewater door de duinwaterleidingbedrijven, nu en in 2000, volgens het LTP; in mln m³/jr.

(a) huidige vergunning (24) wordt teruggebracht tot 20.

(b) nieuwe vergunning (Kroonuitspraak 8-11-1985).

(c) niet noodzakelijk voor drinkwaterlevering.

was het zelfs 15 mln m³/jaar) eveneens afgewezen. Zij twijfelt aan de prognoses van het bedrijf. De provincie stond aanvankelijk wel achter deze uitbreiding.

De Kroonuitspraak geeft volstrekt geen duidelijkheid waarom de verleende uitbreiding noodzakelijk zou zijn. Reeds in 1987 komt een - ook volgens de Kroon waterleidingtechnisch verantwoorde - verbinding tot stand tussen Rotterdam en het Westland middels een zinker onder de Nieuwe Waterweg. Dit betekent dat de uitbreiding slechts voor 1986 van toepassing zou zijn. Het is o.i. onverantwoord om voor één jaar een uitbreidingsvergunning af te geven, temeer daar de W.D.M. al jarenlang op de huidige capaciteit draait.

Voorts is de schade die een winning van 1,3 mln m³/jaar toebrengt aan de duinen natuurlijk veel kleiner - indien goed verdeeld over het jaar - dan de ontbrekking van 5 mln m³/jaar. Sterker nog, de schade van de huidige aantasting kan dan hersteld worden. Piekopvang kan geschieden vanuit Den Haag of - m.i.v. volgend jaar - vanuit Rotterdam.

Conclusie: een onterechte beslissing van de Kroon!

CHARLES VAN SCHAIK

Bouw vakantiewoningen

MIDDELBURG - De Werkgroep Zeeland (de jongste commissie van de Stichting Duinbehoud) heeft in een brief aan de college's van B en W van alle Zeeuwse kustgemeenten haar vrees uitgesproken voor aantasting van het duingebied. In deze provincie blijkt namelijk een snelle stijging plaats te vinden van het aantal vakantiewoningen, waaronder ook in de duinen. Vooral de activiteiten van de projectontwikkelaar Coltoff blijken te leiden tot een situatie, waarin van de kant van de gemeenten "tijd voor bezinning en evaluatie" ontbreekt. Bovendien is de huidige infrastructuur niet berekend op een dergelijke groei, terwijl uitbreiding ervan hoogstwaarschijnlijk ten koste zal gaan van kwetsbaar duinlandschap. De werkgroep vraagt in haar brief aan de gemeentebesturen bij het aanpassen en vaststellen van bestemmingsplannen rekening te houden met het gevaar van aantasting van het duingebied.

NORA KÖSTERS

Voorwaarden ontgrondingenvergunning overgenomen

BLOEMENDAAL - In de Peperedel in de Kennemerduinen zijn reeds lang vergravingen aan de gang. In deze voormalige schietkuil wordt munitie uit het zand verwijderd. Het werk is vorig jaar oktober nogal overhaast begonnen, omdat in bodem en grondwater ter plaatse giftige stoffen waren aangetroffen (zie DUIN 1985 nr.1). In december j.l., meer dan een jaar na het begin van de opgravingen, is door Gedeputeerde staten een ontgrondingenvergunning afgegeven. De provincie had mondeling al toestemming verleend om de opgravingen te starten.

In de vergunning zijn de gewenste voorwaarden overgenomen, zoals die door de Stichting Duinbehoud waren aangegeven in het ingediende bezwaar op de vergunningaanvraag. De werkzaamheden,

die nu vanzelfsprekend al in een vergevorderd stadium zijn, zullen zodanig worden uitgevoerd en afgewerkt, dat de natuur zo min mogelijk schade ondervindt. Het reëliëf zal in de oorspronkelijke staat worden hersteld, waardoor zich in de betreffende vallei na de op handen zijnde beperking van de grondwaterwinning in de Kennemerduinen, een vochtig duinmilieu zal kunnen ontwikkelen. Een dreigende egalisering en verbreding van een naburig voetpad, dat als omleidend fietspad zou moeten gaan dienen, is eveneens van de baan. De werkzaamheden worden nu wel uitgevoerd in nauwe samenwerking met de beheerder, die aanvankelijk over de opgravingen zelfs niet was ingelicht.

CHARLES VAN SCHAIK

Nota over gebrekkige bescherming Zuidhollandse duinen

LEIDEN - De bescherming van de Zuidhollandse duinen laat erg veel te wensen over. Door diverse instanties wordt druk gewerkt aan plannen die funest zijn voor natuur en landschap. Het provinciaal bestuur en de betrokken gemeenten hebben daar onvoldoende greep op. Deels zijn de problemen te wijten aan gebrekkige bestemmingsplannen of zelfs aan het nog ontbreken van bestemmingsplannen. Dit stelt de Stichting Duinbehoud in een "knelpuntnota", die o.m. is aangeboden aan Gedeputeerde Staten, twee Statencommissies en de betrokken gemeenten in Zuid-Holland.

In de nota wordt een aantal nieuwe plannen opgesomd waardoor verschillende Zuidhollandse duinterreinen worden bedreigd. Het gaat onder meer om plannen voor nieuwe woonwijken en campings bij Den Haag en Hoek van Holland, appartementencomplexen bij Noordwijkerhout, 'n fietspad en nieuwe bunkers op de Waalsdorpervlakte, waterwerken in Berkheide, nieuwe golfterreinen bij Den Haag, wildgroei bij Duinrell enz. Deze plannen veroorzaken een steeds grotere aftakeling van het duingebied en gaan ook ten koste van de mogelijkheden voor de vele tienduizenden wandelaars die van de duinen gebruik maken om er te genieten van natuur en landschap. De Stichting Duinbehoud wil die mogelijkheden in stand houden.

De Stichting heeft bij de aanbidding van de nota een dringend beroep gedaan op de provincie om zich in te zetten voor een betere planologische bescherming van het duingebied en met spoed een aantal maatregelen te treffen. De provincie zou zich meer moeten bezighouden met de wijze waarop de natuurbelangen worden veiliggesteld in bestemmingsplannen. Ook wordt G.S. gevraagd om met grotere voortvarendheid te werken aan uitvoering van het streekplan Zuid-Holland West en daarbij meer gebruik te maken van haar bestuurlijke bevoegdheden.

Op een aantal van de betrokken gemeenten wordt in de nota een beroep gedaan om de bescherming van de duinen beter vast te leggen in bestemmingsplannen. Van het rijk tenslotte wordt een actievere opstelling gevraagd, waarbij de instelling van Beschermde Natuurmonumenten hoge prioriteit verdient.

De Stichting Duinbehoud wil met het uitbrengen van haar nota niet bij voorbaat kritiek leveren op het binnenkort verschijnende ontwerp voor het nieuwe Streekplan Zuid-Holland West. Wel ziet zij graag, dat bij de streekplanherziening ruime aandacht wordt geschonken aan de in de nota opgesomde leemten in de bescherming van het duingebied. In een later stadium zal de Stichting nog reageren op het nieuwe Streekplan.

ALBERT SALMAN